

ՀԱՅ-ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԻՆ Համազգային Տոն

Կրոջ զիտի և ազգաբնիկան յորդու-
կանի յանձնաժողովն երկ կրկնոյ նիստ
գումարեց Ղալաթի Սորորչարանը, նա-
խագահութեամբ Տեղապահ Ս. Ի. և ան-
նպաստութեամբ Տեղ. Քորզոմեան էֆ. Ի.,
որ նիստը բանալով շնորհակալութիւն
յայտնեց 40ի շաբ ներկայ արկիւններու և
այրերու, որոնք պատասխանելով իրենց
եղած հրաւերին, ներկայ գտնուած էին:
Յանձնաժողովը, ետ կարգադրութեամբ,
55 անդամէ կ'ընդհանայ, և զուգէ այս-
քան թիւ մը աւելի զմուտարանէ կա-
տարուելիք աշխատութիւնը, որուն հա-
մար 10 հոգի ալ բաւական պիտի ըլլայ:
Ինչպէս նաև որչ անպակաս պիտի ըլլայ և
բնկոյ: Հայ-հռոմէականներէն ներկայ էին
Վարչական Ժողովին անդամ Ս. Քորզոմեան
և Գ. Ոսկեան էֆ. ներքը, իսկ բողոքա-
կաններէն Վեր. Եմաննեան և Ա. Եմա-
ննեան էֆ.: Գաղափարաւոր մարտի
համեմատ, հանդէսը պիտի սկսի ուրբաթ
օրուան և պիտի շարունակուի մինչև
կիրակի գիշեր: Աւրաթ երկնոյ կամ շա-
բաթ ոչը Ազգ. Ժողով պիտի գումարուի
Մայր Եկեղեցոյ մէջ: Մայր Ի. անին
ասանպախ Տեղ. Տաղաւարեան էֆ. և
ասանպախը Արամեան էֆ. ներկայ էին
երկ իրկուան խորհրդակցութեան և
յայտնեցին թէ պատշաճութեան նայելով,
այդ կէտը պիտի կրեան կարգադրել: Ե-
թէ կարելի չըլլայ շաբաթ ոչը բաշտու-
թեան պատճառաւ նիստ գումարել, ուր-
քից երկոյ պիտի գումարուի Մայր Ե-
կեղեցոյ մէջ, և ասանպախը նիստը
պիտի բանայ քանակութեամբ մը, ու
յանուն Քորզոմեան ներկայացուցիչը Ե-
ղոյ Ազգ. Ժողովին բացուած պիտի յայ-
տարարէ կրթական զննի հանձնակա-
լութիւնը, որ պիտի շարունակուի օրաթի մը:
Ետքապէս անուստ Տեղապահ Ս. ը պի-
տի պատարագէ Մայր Եկեղեցի, ի ներ-
կայութեան բարձրատարեան հոգեւորա-
կանութեան, պաշտական մարմիններու,
մասնաբաժան ներկայացուցիչներու, գրա-
մատու պատակաւորներու, կրթական պաշ-
տանէութեան և ուսանողութեան և վեր-
ջապէս անէն անոնց որ Հայ գրերու և
գրականութեան բան մը կ'ստարին: Գա-
ղափարը պիտի աւարտի մայր 10 ուկե-
սին և հոգեւանքիստ տեղի պիտի ունե-
ցան անէն անոնց յիշատակին, որոնք մա-
ռայութեան մը ունին Հայ գրականու-
թեան: Հոգեւանքիստէն յետոյ օրուան
ամօթն առթիւ պիտի բանախօսեն Մայր
Եկեղեցոյ մէջ Դուրեան Ս., Հայ-բո-
ղոքականներէն Վեր. Եմաննեան և Հայ-
հռոմէականներէն Գ. Ոսկեան էֆ.: Ա-
սանպախը փափայց յայտնեց որ Հայ-
հռոմէական և Հայ-բողոքական սրբա-
փայրերու մէջ ալ նոյն օրը պաշտամունք
տեղի ունենայ, քանի որ այդ աստու-
ներուն մէջ Հայ գրով և Հայ լեզուով կը
կարգադրուին ազգայնեքը: Հռոմէականաց
կողմէ Քորզոմեան էֆ. պատասխանեց թէ
ասանպախը թիւեր բանաւոր է իրոյց Հայ-
հռոմէական եկեղեցիներուն մէջ կատար-
ուելիք պաշտամունքն իրենց ձեռննա-
տութեանը զուտ խնդիր է: Մտացու յի-
շատակել սակայն թէ զօրեք Քերզոմեան-
կան աստուրով Հոկտ. 13ին Ս. Վիլեն-
ցիոսի ամեն է: Իսկ Վեր. Եմաննեան
յայտնեց թէ այս մասին աղջկն կարգա-
դրութիւններ եղած են Հայ-բողոքա-
կանաց կողմէ: Եկեղեցական արարողու-
թեան յետոյ թափար մը պիտի կազմուի,
որ Մայր Եկեղեցիէն մեկնելով, Գաղը
Ալիի համարով խմբագրատանս առջև կանգ
պիտի տան, ու յաջորդաբար առջ. թեր-
գրու և հայ գրականութեան ու ազգա-
գրութեան ծառայութիւն մը ընող հաս-
տատութիւններու առջև կանգ առնելով
համակրական ցոյցեր պիտի ընէ: Ղալա-
թիոյ կողմէ կեդրոնականի առջև ալ տե-
ղի պիտի ունենայ նոյն ցոյցը, իրիկ առ-
ջին ներքորդական բարձրագոյն հաստա-
տութիւնը և թափարը պիտի վերջանայ
Ինչու հասեան վարժարանի առջև: Թա-
փարին մասնակցողները պիտի կրնն իրենց
կարծիքներն զրայ, Ստանկ Մետրոպի
պատկերը կրող խորհրդակցանքն, որոնք
փոխաբէժը պիտի յառկայուի կրթական
ֆիմտին, իսկ Ազգ. Որբանոցի երկուս
անոնք պիտի կրնն իրենց զրայ նայա-
կան առակը: Մայր Եկեղեցոյ արար-
չութեան պիտի մասնակցի կամրաստ
վրջ. Ի հռոմայի խումբը, իսկ Եկեղեցու-
կան արարչութեան յետոյ, կամրաստ

վրջ. պիտի երգէ շնորհակցանք զու-
կեզու, Ս'ի հետ բարբառ մանկական եր-
գը ձօնուած Հայ լեզուին: Բայց երգչա-
խումբը պիտի կրկնէ նոյն երգը կիրակի
ու պիտի կատարուին կարգադրուած
հանդիսները և պիտի հաւարուին գա-
մարները կրթական ֆիմտի համար: Թաղե-
րու մէջ գիշերային ֆանաչապու թիւներ
ալ տեղի պիտի ունենան: Այս ծրագիրը
պիտի ներկայացուի Վարչութեան վաղ-
ուան նիստին, որպէս զի պէտք եղած
դիմուքը ըլլայ կատարութեան մաս
արտօնութիւն ստանալու թափարին և
հրատարակչին հանդէսներուն համար:

Երկին խորհրդակցութեան մէջ, խնդ-
րայ նիթ եղաւ այն կէտը թէ այս հան-
դիսը զուտ Հայկական հանձնաժողով
պէտք է կատարել թէ ստար ներկայա-
ցուցիչներ ալ հարկ է հրաւիրել: Առաջին
տեսակետը պաշտպանուեցաւ: Մեծագոյն
մասին կողմէ, բայց յետոյ այդ արուեցաւ
այն կարծիքին թէ, Հայ ազգն իր գրա-
կանութեամբ ներկայացուած է և արդար
առջև, հետեւաբար պէտք է անգամ մ'ալ
հոգակն թէ Հայը 1500 տարիէ ի վեր
զիր ունի և 400 տարիէ ի վեր ազա-
գրութիւն, և իր ծառայութիւնն այս
կերպով դրած է ի սպաս զարգացրթու-
թեան, հայացնելով նոյն իսկ ստար գրա-
սական գրականութիւնը և ստար գրա-
կանութեան հայթայթելով հետաքրքր-
կան նիւթեր Հայ գրականութեան: ՍԻ
այս հրաւերին պատասխանելով, զեւպա-
նական ներկայացուցիչներ կամ ստար
գրական անձնաւորութիւններ գտնուին,
Զօրայգ էֆ. Փրանսերէն լեզուով պիտի
բացատրէ օրուան ամբը Մայր Եկեղեցիին
մէջ, նոյն անով հրաւեր պիտի ըլլայ
կրթական նախարարին և Թուրք մասնա-
բաժան ներկայացուցիչներու, մասնաւոր
անոնց որոնք Հայ ազգին նկատմամբ պար-
բերաբար համակրային ազդեր կ'ունենան
Թուրք մասնայն մէջ: Ու եթէ անոնք ալ
պատասխանեն եղած հրաւերին, Թուրքե-
րէն լեզուով բանախօսութիւն մ'ալ պիտի
ըլլայ:

Մրազդին այս վերջին մասը պարա-
զային համեմատ պիտի զորոյցրուի Այս
ընդամուր կէտերը, Վարչութեան վաղ-
ուան նիստին կողմէ հաստատուել յետոյ,
էնդաքարթի իրկուան վերաբեր պիտի գա-
մարուի Յանձնաժողովը, այս անգամ պաշ-
տաններ տալու համար անոնք, որոնք ե-
րկն իրկուան նիստին, պարզ հանդիսա-
տաններ եղան, առանց հանկուտու նոյն
իսկ իրենց դերը, այս 52 հոգիաց կար-
գադիր մասնախումբին մէջ:

Մրազդի Ընկերութեան իրկու
ազգին լուստարութեան ծառայող կրթա-
կան բարձրագոյն հաստատութեան, կը
պատրաստուի իր մասնակցութիւնը բերե-
լու համազգային Յորդիսներու Ս. Էլ-
մրանի մէջ տեղի ունենալիք հանդիս
ներուն, իր կողմէ ներկայացուցի կար-
գած է Մ. իւր իւր զ. Զ. Առա-
ջիւններ: Իսկ Գոյսոյ մէջ կատարուե-
լիք հանդիսութեանց մասնակցութեան
հանդիսաւոր եղանակ մը որոշելու հա-
մար, այսօր Տնօրէն Ժողովը պիտի խոր-
հրդակցի Ազգանուէրի և Դպրոցաւորի
Տնօրէն Ժողովին անդամներուն հետ:

Երկն իրկուան խորհրդակցու-
թեան միջոցին Ասանպախան յայտարարեց
թէ մանթ նիստի Գ. Թէրլէմզեան, իր
50 սակի արժուք մէջ նկար տրամադրած
է Յանձնաժողովին, կրթական զննի հա-
մար, պատշաճաբայն զործանելու նպա-
տակաւ: Նոյնպէս զեւպար Թալիսանեան
էֆ. նուիրած է նոյն նպատակաւ Սահակ
և Մարտիկի պատկերները:

Թաղեան իրենց յարմար դատած եղա-
նակով պիտի կատարեն այս հանդիսը,
բայց տեղի ունենալիք նպատակաւոր-
ութիւնը պիտի զործանուի կրթական
զննի հաստատութեան:

Ետքապէս օրուան հանդիսին առթիւ
տեղան մը ապու ծրագիր կար, բայց
Դուրեանի կողմէ արամազրիկ օրու
չգտնուելով, այդ ծրագիրը մէկ կողմ
դրուած է:

Հայ-Բողոքականները և Գաղափար-
ները օրուան թիւով դրած էին թէ
Հայ Բողոքականաց մէկ մասին կողմէ յայտ
նուած թաղանջի մը վրայ, կիրակի օրու
ուան համար ծրագրուած է խորհրդակցու-
թիւն մը յիշարական եղանակով մերկացում
յառաջ ընկելու, ազգին երկու երկու
մասերուն միջև: Կիրակի օր երկու կող-
մը հրաւիրեալները անպաշտան խորհրդակ-
ցութիւն մը կատարեցին Ինչու խորհր-
դարանը, ստար աշխարհականներէն զատ
ներկայ գտնուեցան նաև Հուսեան Ս. և
Գաղափար ֆոխարդը: Երկուստեք յայտ-
նուած թաղանջն այն էր որ ազգին եր-
կու մասերուն մէջ աւելի սերտանան յա-
րաբերութիւնները և աւելի շնչատուի մեր-
կեցումը: Այս անպաշտան խորհրդակցու-
թեան յետոյ, առաջադրուած նիւթին դատ-
նալով, յարմար դատուեցաւ, որ վարչա-
կան այս գործակցութեան անը որոշող
ծրագիր մը պատրաստուի: համար յան-
նաժողով մը կազմուի և ընտրուեցաւ այդ
յանձնաժողովը, անոնցով կարգուելով
Հայերէն Տ. Հանդիսի Ս. Եմաննեան և
Յանձնարեան էֆ. ներքը իսկ Հայ Բողոքա-
կաններէն Գաղափարներէն Տեղ. Մատ-
թէնեան և Ա. Եմաննեան:

Այս մարմինն է որ ամէն պարագայ և
պատասխանութեան առջև առջև ունե-
ցալով պիտի կազմէ ծրագիրը, որ յետոյ
Հայ բողոքականաց և Գաղափարներէն
միջև ուրոյն ուրոյն խորհրդակցութեան
առակայ ըլլալով, զործակցութեան եզր
մը պիտի գտնուի: Մեթադրելով նոյն իսկ
որ վարչական զմուտարութիւններ յառաջ
գան, այսպիսի յարաբերութեան սկզբնա-
ւորութեան մը ստակ կարծիքներու ֆոխա-
նակու թիւն ասանպախ մէջ իր բացմայտի
պաւանքը պիտի ունենայ, զործակցու-
թիւն մը յառաջ ընկելով, ազգին կարգ
մը կենսական ինքնիմանութեան շարժ: Հայ
բողոքականաց մէջ տիրող կարծիքն այն
է որ զուգէ այս կերպով ասանպախու-
թեան փոփոխութեան ինքնիմանութեան